

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรรายย่อย
ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

Opinions on Raising Finishing Pigs of Smallholder Farmers
at Mueang Nakhon Si Thammarat District
in Nakhon Si Thammarat Province

สมพร นพเกื้อ^{1*} และเย็นย้ง จงจิตต์²

Somphon Noppakeua^{1*} and Yenying Chongchit²

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและสภาพการเลี้ยงสุกรขุน 2. ความคิดเห็นในการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรในการวิจัยได้แก่ เกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงสุกรในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 172 ราย โดยใช้สูตร $n = \frac{N}{1+Nc^2}$ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 ราย โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นเป็นเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 55 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 58 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพหลัก มีรายได้จากการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 23,588 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายเฉลี่ย 11,599 บาทต่อเดือน ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านพื้นที่การเลี้ยงสุกร มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.67$) รองลงมาเป็นด้านการจำหน่ายและผลตอบแทน ($\bar{x}=4.35$) ด้านสภาพการเลี้ยงสุกรขุนในปัจจุบัน ($\bar{x}=4.17$) ด้านความยั่งยืนของการเลี้ยงสุกรขุน ($\bar{x}=3.71$) ด้านการจัดการอาหารและสุขภาพ ($\bar{x}=3.08$) ด้านอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร ($\bar{x}=2.87$) ด้านเงินทุน ($\bar{x}=2.09$) และด้านการบริการจากเจ้าหน้าที่รัฐมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.42$) จากผลการศึกษา ด้านพื้นที่การเลี้ยงสุกรเกษตรกรมีความคิดเห็นมากที่สุดเนื่องจากมีสาธารณูปโภคที่ดีและมีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพเพียงพอต่อการเลี้ยงสุกร ด้านการจำหน่ายและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุนเกษตรกรมีความคิดเห็นมาก เนื่องจากเป็นอาชีพหลักและสามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน โดยมีด้านเงินทุนที่มีระดับความคิดเห็นน้อยเนื่องจากเกษตรกรยังขาดแคลนเงินทุนในการขยายการเลี้ยงสุกรขุน และด้านการบริการจากเจ้าหน้าที่รัฐที่จะต้องปรับปรุง ผลสรุปงานวิจัยนี้จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุนของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำสำคัญ: ความคิดเห็น การเลี้ยงสุกรขุน เกษตรกรรายย่อย

¹ อ., สาขาวิชาสัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ 86160

² อ., สาขาวิชาพื้นฐานทั่วไป สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ 86160

¹ Lecturer, Animal Science, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Prince of Chumphon Campus, Chumphon, 86160, Thailand

² Lecturer, General Studies, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Prince of Chumphon Campus, Chumphon, 86160, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: knsompho@hotmail.com. Tel.: 089-472-8539

(Received: July 23, 2020; Revised: December 16, 2020; Accepted: January 4, 2021)

Abstract

The research aimed to study: 1) general information of smallholder farmers and finishing pig raising conditions, 2) opinions of the farmers on raising finishing pigs at Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province. The research population was a group of 172 finishing pig farmers at Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province. The sample of 120 were selected using a multistage sampling formula in which reliability and validity assessed questionnaires were used. The results showed that 55% of the samples are female farmers approximately aged 58 years old, with primary education, raising pigs as the main career with an average monthly income at 23,588 Baht and average monthly farming expense at 11,599 Baht. The opinions in descending order were farming area ($\bar{X} = 4.67$), distribution and returns ($\bar{X} = 4.35$), current raising conditions ($\bar{X} = 4.17$), sustainability ($\bar{X} = 3.71$), feed management and sanitation ($\bar{X} = 3.08$), farming equipment ($\bar{X} = 2.87$), funding ($\bar{X} = 2.09$), and government service ($\bar{X} = 1.42$). These indicate that farming areas have highly positive opinion because of adequate utility and good quality of drinking water resources and relatively high on the distribution and returns as it is a major household income. The funding has a low score because of inadequate funding and the government service needs an improvement. In conclusion, this research will be used as a further guideline for government and private sectors to promote the raised of finishing pigs.

Keywords: Opinions, Raising Finishing Pigs, Smallholder Farmers

บทนำ

บริบทสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะในพื้นที่ของภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติมีสภาพ พื้นที่อากาศและน้ำที่สมบูรณ์ ประกอบกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่อันเนื่องมาจากวัฒนธรรม การดำรงชีวิต การบริโภคของคนไทยทางภาคใต้มีความเรียบง่าย และการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหนึ่งที่มีความนิยมและ เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัวเป็นอย่างมาก หนึ่งในนั้นคือการเลี้ยงสุกรเนื่องจากปัจจุบันคนไทย มีพฤติกรรมการบริโภคแหล่งโปรตีนจากเนื้อสุกรเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีความต้องการบริโภค เนื้อสุกรสูงขึ้น 1.49 ล้านตัน การเลี้ยงสุกร การบริโภค และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย ทำให้ในบางช่วง การผลิตสุกรไม่เพียงพอต่อความต้องการส่งผลให้ราคาจำหน่ายเนื้อสุกรในตลาดค่อนข้างสูง ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในด้านของราคาจำหน่ายเนื้อสุกรสูงมาก สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สร้างแรงจูงใจให้ เกษตรกรหันมาลงทุนและเลี้ยงสุกรมากขึ้น ตั้งแต่เลี้ยงเป็นรายย่อยในระดับครัวเรือน ไปจนถึงอุตสาหกรรม ขนาดใหญ่ ปัญหาที่พบในการเลี้ยงสุกรคือ ลูกสุกรมีราคาแพง ราคาอาหารขึ้น วัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงสุกรมี ราคาเพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรยังขาดความรู้การจัดการฟาร์มสมัยใหม่ ขาดแรงงาน โรคระบาด ประเทศไทยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร 168,529 ราย และมีจำนวนสุกรมากถึง 12,228,255 ตัว ภาคกลางเป็นพื้นที่ ที่เลี้ยงสุกรมากที่สุดจำนวน 6,060,448 ตัว รองลงมาเป็นภาคเหนือ 2,407,869 ตัว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,231,063 ตัว และภาคใต้ 1,528,875 ตัว แหล่งที่ผลิตสุกรขุนมากที่สุดคือ ราชบุรี ชลบุรี ลพบุรี กำแพงเพชร

และพัทลุง ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยถึงร้อยละ 93.57 เลี้ยงสุกร 1-50 ตัว และมีเพียงร้อยละ 0.14 เท่านั้นที่เลี้ยงสุกรมากกว่า 5,000 ตัว ในส่วนของภาคใต้แหล่งที่มีการเลี้ยงสุกรขุนมากที่สุดคือ พัทลุง 465,473 ตัว นครศรีธรรมราช 330,029 ตัว สุราษฎร์ธานี 197,577 ตัว และสงขลา 188,216 ตัว ตามลำดับ และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมากถึง 20,347 ราย [1] เมื่อเกษตรกรเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้นที่ผ่านมามักพบปัญหาหลักคือมีปริมาณสุกรขุนออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นจนล้นตลาดเกิดปัญหาสุกรมีชีวิตราคาตกต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อยที่เลี้ยงสุกรขุนประสบปัญหาขาดทุนเนื่องจากความไม่มีเสถียรภาพทางราคา ทำให้ต้องเลิกประกอบอาชีพการเลี้ยงสุกรไป

จากรายงานจำนวนสุกรในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่กล่าวไปข้างต้น มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจำนวน 6,234 ราย จาก 23 อำเภอ อำเภอที่มีสุกรมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ อำเภอสิดพลิน อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอร่อนพิบูลย์ และอำเภอทุ่งสง ตามลำดับ โดยอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ทำการศึกษานี้ครั้งนี้ มีจำนวนสุกร 17,109 ตัว มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนจำนวน 172 ครัวเรือน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 3 ทำการศึกษาศูนย์เลี้ยงสุกรรายย่อยจำนวน 120 ราย แบ่งออกเป็น 13 ตำบล คือ ตำบลท่าไร่ ตำบลปากนคร ตำบลนาทราย ตำบลกำแพงเขา ตำบลไชยมนตรี ตำบลมะม่วงสองต้น ตำบลนาเคียน ตำบลท่าจีว ตำบลโพธิ์เสด็จ ตำบลบางจาก ตำบลปากพูน ตำบลท่าซัก และตำบลท่าเรือ [2] บริบทและการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค การประกอบอาชีพ โดยเฉพาะในพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเกษตรกรจำนวนมาก หากที่ผ่านมามีปัญหาที่เกษตรกรมักพบจากการเลี้ยงสุกรขุน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาและเพื่อรับทราบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรรายย่อยด้านต่างๆ ในการประกอบอาชีพ มีระดับความคิดเห็นมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการศึกษานี้จะได้นำข้อเสนอแนะจากเกษตรกรไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุนของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนรายย่อยในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 13 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลท่าไร่ ตำบลปากนคร ตำบลนาทราย ตำบลกำแพงเขา ตำบลไชยมนตรี ตำบลมะม่วงสองต้น ตำบลนาเคียน ตำบลท่าจีว ตำบลโพธิ์เสด็จ ตำบลบางจาก ตำบลปากพูน ตำบลท่าซัก และตำบลท่าเรือ มีจำนวน 172 ราย และใช้สูตรการคำนวณตัวอย่างของ (Yamane, 1967) [3] ได้จำนวน 120 ราย โดยวิธีการรวบรวมกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบลำดับขั้นหลายขั้นตอน เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามจำนวน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีโครงสร้างลักษณะคำถามที่เป็นแบบปลายปิด และคำถามปลายเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและสภาพการเลี้ยงสุกร 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกร โดยมีการตรวจสอบคุณภาพและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือและหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Reliability Coefficient Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.75 โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป [4] สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การกำหนดคะแนนในการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกร มีดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน	ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 มากที่สุด
มาก	เท่ากับ 4 คะแนน	ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 มาก
ปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน	ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 ปานกลาง
น้อย	เท่ากับ 2 คะแนน	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 น้อย
น้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 น้อยที่สุด [5]

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและสภาพการเลี้ยงสุกรขุน

การศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนร้อยละ 55.0 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 58 ปี นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 50.8 จบชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน มีแรงงานที่ใช้เลี้ยงสุกรเฉลี่ย 2 คน เป็นเพศชาย 1 คน และเพศหญิง 1 คน เกษตรกรร้อยละ 52.5 เลี้ยงสุกรขุนเป็นอาชีพหลัก ซึ่งต่างจากบุศราและคณะ [6] ได้ทำการศึกษาการเลี้ยงสุกรเกษตรกรพันธะสัญญากับโอกาสการพัฒนาของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราชที่พบว่า มีอาชีพทำนาทำสวนเป็นหลัก และเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพรอง มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 8.28 ไร่ เกษตรกร 3 ใน 4 ใช้เงินทุนส่วนตัวและกู้ มีรายได้จากการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 23,588 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 11,599 บาทต่อเดือน ในกรณีจ้างแรงงานมีค่าจ้างเฉลี่ย 10,900 บาทต่อเดือน และร้อยละ 46.7 รับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลี้ยงสุกรจากเพื่อนบ้าน

เกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงสุกรขุนเฉลี่ย 17.5 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงสุกร 3 สายพันธุ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชาดี และคณะ ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุนของฟาร์มขนาดเล็กและขนาดย่อมในจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงสุกรพันธุ์ผสม 3 สายพันธุ์ [7] ร้อยละ 86.7 เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกสุกรใช้ในการขุน ร้อยละ 10.0 เลี้ยงสุกรโดยการซื้อลูกสุกรจากเพื่อนบ้าน และร้อยละ 3.3 ซื้อลูกสุกรจากฟาร์มเอกชนขนาดเล็ก เกษตรกรมากกว่าครึ่งร้อยละ 60.8 เลี้ยงสุกรขุนเป็นระยะเวลา 3-4 เดือนครึ่ง ร้อยละ 39.2 เลี้ยงสุกรมากกว่า 4 เดือนครึ่ง และร้อยละ 90.8 เลี้ยงบนพื้นขัดมันอย่างหนา เกษตรกรร้อยละ 60.0 ใช้อาหารสำเร็จรูปชนิดอัดเม็ดเนื่องจากหาซื้อได้ง่ายและสะดวก ร้อยละ 27.5 ใช้อาหารสำเร็จรูปชนิดอัดเม็ดร่วมกับพืชในท้องถิ่น เช่น หยอกกล้วย ผักตบชวา และร้อยละ 12.5 ใช้อาหารชนิดผสมด้วยตนเอง แหล่งน้ำสำหรับใช้เลี้ยงสุกรร้อยละ 60.0 ใช้น้ำบ่อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.8 ให้น้ำสุกรแบบจิบน้ำ เกษตรกรร้อยละ 91.7 ขายสุกรขุนโดยขายเหมาเป็นรุ่นอายุ โดยขนส่งสุกรขุนในช่วงเช้า การรวบรวมมูลสุกรเกือบทั้งหมดทำโดยการตักมูลออกตามระยะเวลา มีการใช้น้ำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ร้อยละ 49.2 ฉีดพ่นบริเวณโรงเรือนเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 28.3 ผสมน้ำให้สุกรขุนกินร่วมกับใช้ฉีดพ่นบริเวณโรงเรือน ร้อยละ 19.2 ไม่ใช้และร้อยละ 3.3 ผสมน้ำให้สุกรขุนกินเพียงอย่างเดียว การจัดการมูลและสุกรตายระหว่างเลี้ยง ในกรณีที่เกษตรกรเลี้ยงแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกสุกรใช้ในการขุน ช่วงเกิดจนถึงอนุบาล หากลูกสุกรตายร้อยละ 82.5 จะทำการฝังกลบ และร้อยละ 8.3 มีการนำไปใส่ถังหมักเพื่อทำเป็นปุ๋ย ส่วนสุกรขุนหากตายเกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการฝังกลบโรคและการป้องกันโรคของเกษตรกร โดยเกษตรกรเกือบทั้งหมดร้อยละ 97.5 มีการทำวัคซีนป้องกันโรคเมื่อสุกรเจ็บป่วยเกษตรกรร้อยละ 99.2 ศึกษาและรักษาสุกรด้วยตนเอง

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกร

ด้าน	($\bar{X}$)	(S.D.)	การแปลผล
1. ด้านพื้นที่การเลี้ยงสุกร			
1.1 มีสาธารณูปโภคที่ดี เช่น ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า	4.71	0.66	มากที่สุด
1.2 แหล่งน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเลี้ยงสุกร	4.64	0.73	มากที่สุด
รวม	4.67	0.69	มากที่สุด
2. ด้านการจำหน่ายและผลตอบแทน			
2.1 มีรายได้จากการจำหน่ายสุกรขุนในปัจจุบัน	4.59	0.55	มากที่สุด
2.2 มีแหล่งจำหน่ายสุกรได้สะดวก	4.51	0.68	มากที่สุด
2.3 การเลี้ยงสุกรขุนสามารถสร้างหลักประกันรายได้	3.97	0.66	มาก
รวม	4.35	0.63	มาก
3. ด้านสภาพการเลี้ยงสุกรขุนในปัจจุบัน			
3.1 มีความพึงพอใจในพันธุ์สุกร	4.41	0.52	มาก
3.2 สุกรขุนเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย	4.39	0.55	มาก
3.3 มีความพอใจในสภาพการเลี้ยงสุกรขุน	4.32	0.85	มาก
3.4 การเลี้ยงสุกรขุนมีส่วนช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตร	3.56	1.32	มาก
รวม	4.17	0.81	มาก
4. ด้านความยั่งยืนของการเลี้ยงสุกรขุน			
4.1 ต้องการจะเลี้ยงสุกรขุนต่อไป	4.58	0.85	มากที่สุด
4.2 เลี้ยงสุกรขุนแล้วมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	3.68	0.70	มาก
4.3 ลูกหลานมีความสนใจในการประกอบอาชีพการเลี้ยงสุกรขุนต่อไป	2.88	1.70	ปานกลาง
รวม	3.71	1.08	มาก
5. ด้านการจัดการอาหารและการสุขาภิบาล			
5.1 การให้อาหารสุกรเพียงพอต่อความต้องการ	4.74	0.47	มากที่สุด
5.2 การทำความสะอาดโรงเรือน	4.32	0.86	มาก
5.3 การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	4.31	0.81	มาก
5.4 การเลี้ยงสุกรก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศมากนักน้อยเพียงใด	1.82	0.72	น้อย
5.5 การเลี้ยงสุกรส่งผลเสียต่อเพื่อนบ้านหรือชุมชนมากนักน้อยเพียงใด	1.78	0.71	น้อย
5.6 การเลี้ยงสุกรก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมแหล่งน้ำมากนักน้อยเพียงใด	1.54	0.59	น้อย
รวม	3.08	0.69	ปานกลาง

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกร (ต่อ)

ด้าน	($\bar{X}$)	(S.D.)	การแปลผล
6. ด้านอุปกรณ์การเลี้ยง			
6.1 สามารถหาซื้ออุปกรณ์การเลี้ยงได้ง่าย	2.89	0.69	ปานกลาง
6.2 อุปกรณ์การเลี้ยงมีราคาที่เหมาะสม มีคุณภาพดี	2.85	0.66	ปานกลาง
รวม	2.87	0.67	ปานกลาง
7. ด้านเงินทุน			
7.1 การสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐ โดยให้กู้ในระยะยาว แต่ดอกเบี้ยต่ำ	2.09	1.12	น้อย
รวม	2.09	1.12	น้อย
8. ด้านการบริการจากเจ้าหน้าที่รัฐ			
8.1 ให้บริการด้านสุขภาพของสุกร	1.52	0.88	น้อย
8.2 ให้ความรู้ คำแนะนำด้านการเลี้ยง	1.40	0.71	น้อยที่สุด
8.3 แนะนำเรื่องราคาและการจำหน่าย	1.36	0.57	น้อยที่สุด
รวม	1.43	0.72	น้อยที่สุด
โดยภาพรวม	3.30	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรในภาพรวมโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยรายด้านพบว่า ด้านพื้นที่การเลี้ยงสุกรในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่ามีสาธารณูปโภคที่ดี เช่น ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.66) ด้านการจำหน่ายและผลตอบแทนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าการมีรายได้จากการจำหน่ายสุกรขุนในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.55) ด้านสภาพการเลี้ยงสุกรขุนในปัจจุบันในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ความพึงพอใจในพันธุ์สุกรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.52) ด้านความยั่งยืนของการเลี้ยงสุกรขุนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.71, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าต้องการจะเลี้ยงสุกรขุนต่อไปมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.85) ด้านการจัดการอาหารและการสุขาภิบาลในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.08, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าการให้อาหารสุกรเพียงพอต่อความต้องการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.47) และน้อยที่สุดคือการเลี้ยงสุกรก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมแหล่งน้ำมากน้อยเพียงใดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 1.54, S.D. = 0.59) ด้านอุปกรณ์การเลี้ยงสุกรในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.87, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าสามารถหาซื้ออุปกรณ์การเลี้ยงได้ง่ายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.89, S.D. = 0.69) ด้านเงินทุนในประเด็นการสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐ โดยให้กู้ในระยะยาวแต่ดอกเบี้ยต่ำมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.09, S.D. = 1.12) ด้านการบริการจากเจ้าหน้าที่รัฐ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 1.43, S.D. = 0.72) โดยพิจารณารายประเด็นให้บริการด้านสุขภาพของสุกรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 1.52, S.D. = 0.88) โดยจากผลงานวิจัยนี้ยังพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนยังมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง โดยมองด้านพื้นที่การเลี้ยงสุกรมีสาธารณูปโภคที่ดี แหล่งน้ำมีคุณภาพเพียงพอ ด้านการจำหน่ายและผลตอบแทน ความยั่งยืน

ของการเลี้ยงสุกรขุน ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนของตนเองอย่างต่อเนื่อง การจัดการอาหารและการสุขาภิบาล และด้านอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร แต่มีความคิดเห็นในระดับน้อย ทางด้านเงินทุน เนื่องจากเกษตรกรมองว่ายังขาดแคลนเงินทุนและการสนับสนุนเงินทุนจากภาครัฐในการขยายการเลี้ยงสุกรขุน และด้านการบริการจากเจ้าหน้าที่รัฐมีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับปรุงการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ บุศรา [6] ได้ทำการศึกษาการเลี้ยงสุกรเกษตรกรพันธะสัญญากับโอกาสการพัฒนาของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอบ้านหมี่ อำเภอนองม่วง จังหวัดลพบุรีที่พบว่า การบริการจากภาครัฐยังไม่สามารถตอบสนองให้เกษตรกรมีองค์ความรู้

สรุปผลการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอมืองนครศีร์ษะเกษ จังหวัดนครศีร์ษะเกษ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรร้อยละ 55 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 58 ปี ร้อยละ 50.8 จบชั้นประถมศึกษา ใช้แรงงานในการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 2 คน ร้อยละ 52.5 เลี้ยงเป็นอาชีพหลัก มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 8.28 ไร่ ร้อยละ 75.8 ใช้เงินทุนส่วนตัวและกู้ยืมรายได้จากการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 23,588 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสุกรเฉลี่ย 11,599 บาทต่อเดือน และรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเลี้ยงสุกรจากเพื่อนบ้าน มีประสบการณ์เลี้ยงสุกรเฉลี่ย 17.5 ปี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรรายย่อย ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรในภาพรวมโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านพื้นที่การเลี้ยงสุกรมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.69) รองลงมาเป็นด้านการจำหน่ายและผลตอบแทน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.63) ด้านสภาพการเลี้ยงสุกรในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.81) ด้านความยั่งยืนของการเลี้ยงสุกร ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.08) ด้านการจัดการอาหารและสุขาภิบาล ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.69) ด้านอุปกรณ์การเลี้ยงสุกร ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.67) ด้านเงินทุน ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 1.12) และด้านการบริการจากเจ้าหน้าที่รัฐมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.43$, S.D. = 0.72) ระดับความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.80)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุนของจังหวัดนครศีร์ษะเกษดังนี้

1. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ บริษัทเอกชน ควรมีการส่งเสริม การบริการ ให้คำแนะนำความรู้ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรขุนในพื้นที่ให้เพิ่มมากขึ้น
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานภาครัฐ ควรให้ความช่วยเหลือด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนในการขยายการเลี้ยงสุกรให้แก่เกษตรกร

References

- [1] Department of Livestock Development. (2020). *Farmers raising livestock data in Thailand*. (Online). Retrieved 15 November 2020, from <http://www.dld.go.th/webnew/index.php/th/service-ict/report-thailandlivestock/reportservey2560/1165-2560-1-country>.

- [2] Nakhon Si Thammarat Provincial Livestock Office. (2017). *Small farmers raising livestock report in Nakhonsitammarat*. (paper copy)
- [3] Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. (2nd Edition). New York: Harper and Row Publisher.
- [4] Sornsil, U. (2014). Considerations when created rating scale for research. *Education Journal*, 1(4), 4–6.
- [5] Vanichbancha, K. (2000). *Using SPSS for Windows in data analysis*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai).
- [6] Limnirunkul, B., Gypmantasiri P., Muangsuk C., & Kramol, P. (2006). Contract farming with opportunities for the development of smallholder farmers. *Multiple Cropping Center Seminar 2006*. 97–108.
- [7] Maneemai, P., Charoenkijjarukorn, P., Khamawanit, T., Manojai, C., & Itsaradamkerng, K. (2015). Costs and returns of small and medium scale fattening swine production: A case study of individual and contract farming in Phatthalung Province. *Modern Management Journal*, 13(1), 93–105.